

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov
"_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050118-Təhsildə sosial-psixoloji xidmət

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: ***Ailə və gender psixologiyası***

Fənn proqramı: *Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 09 noyabr 2015-ci il tarixli, 405№-li əmri ilə təsdiq edilmişdir)*

Kodu: IPF-B18

Tədris ili: IV (2025-2026) Semestr VII

Tədris yükü: Ümumi-150 saat; Auditoriya saati 45 (30 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: Ph.D.dos. L.Ə. Verdiyeva

E-mail ünvanı: leman.verdiyeva@mail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Ə. Məmmədov k. 19 II korpus

III Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. S.İ. Seyidov, M.E. Həməyev Psixologiya 2007
2. Ə.S. Bayramov, Ə.Ə. Əlizadə Psixologiya 2002
3. Выготский Л.С. Психология развития человека. М.: ЭКСМО, 2003.
4. Abbasov A.N. Milli əxlaq və ailə etikas. Bakı 2008
5. Əlizadə Ə.Ə. Uşaq və yeniyetmələrin cinsi tərbiyəsi. Maarif 1986
6. Abbasov A.N., Əlizadə Ə.Ə. Ailə. Bakı 1988
7. Abbasov A.N. Məktəb şagirdlərini ailə həyatına hazırlamağın bəzi məsələləri. Bakı; XTN mətbəəsi 1989
8. A. Kurucan Boşanmaq üçün müvəqqəti evlənilir? Bakı 2009
9. Андреева Т.В. Семейная психология. СПб.: Речь, 2004
10. Gender elminə giriş. I cild. Bakı 2005.
11. Gender elminə giriş. II cild. Bakı 2005.
12. Məmmədova F. – azərbaycan tarixində gender aspekti. Gender: tarix, cəmiyyət, mədəniyyət. Müəhazirə kursu – Bakı, 2002.
13. Gender təliminə dair metodik vəsait. – Bakı, 2002.

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisindən öncə hər hansı fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V Korekvizitlər: Fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda digər fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi:

Hər bir cəmiyyətdə mədəniyyət və sivilizasiyanın üzvi vəhdəti əyani olaraq ailədə əks olunur. Sosial-mədəni fenomen kimi ailə bütün bəşər mədəniyyəti və sivilizasiyanın, bütövlükdə cəmiyyətin ictimai-tarixi və mənəvi təcrübəsini ehtiva edir. Ailə əsl səmimiyyət mehribanlıq, qayğıkeşlik tərbiyəsi məktəbidir: anaya, ataya, babaya, nənəyə, qardaşlara və bacılara münasibət insanlığın sınağıdır. İctimai münasibətlər ailədə xüsusi psixoloji mahiyyət xarakteri alır.

Müasir cəmiyyətin ən fundamental, mərkəzi anlayışlarından biri – genderdir. Gender – insan nəslinin tarixinin bir çox sirlər və müəmmallarının açılmasına imkan verə biləcək dünyagörüşdür. Gender həm fəlsəfə, sosiologiya, psixologiya və s. elmlərin nəzəri problemləri, həm də müasir dünyada baş verən iqtisadi, sosial, siyasi və hüquqi proseslərlə, yeni bilavasitə həyat təcrübəsilə bağlıdır.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələr biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim-mövzu planı: Auditoriya saati-45 (30 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

№	Keçirilən mövzuların məzmunu	Müh	Sem	Tarix
1	Mövzu. Ailə psixologiyasının mövzusu, vəzifələri, metodları, ailə və nigahın meydana gəlməsinin tarixi şərtləri. Gender elinə giriş Plan: 1. Ailə psixologiyasının predmeti və vəzifələri. 2. Ailənin soesifik mərhələləri. 3. Ailə psixologiyasının tədqiqat metodları. 4. Gender haqqında anlayış. Gender probleminin obyektı və predmeti. 5. Gender münasibətləri. 6. Gender anlayışının formalaşması. 7. Gender termininin yaranması zəruriyyəti və mənası. 8. Cins insanın anatomik bioloji xüsusiyyətlərindən biri kimi. 9. Gender anlayışı cinslərarasındakı və cinslərdaxili münasibətlərin kompleksi kimi. Mənbə: (1;2;3;4;5)	2	2	
2	Mövzu. İnsanın həyatında ailənin rolu, funksiyaları, təşəkkülü və tipləri. Gender probleminin əmələ gəlmə və inkişaf tarixi Plan: 1. Ər və arvadın hüquq bərabərliyi. 2. Ailənin xoşbəxtlik formulu. 3. Ailədə tərbiyə işinin psixologiyası. 4. İlk insan cəmiyyətində cins kateqoriyası və cinslərarası münasibətlər. Mədəniyyətin tarixdən əvvəlki pillələri (vəhşilik, barbarlıq, mədəniyyət). 5. Ana hüququnun artması. Patriarxal dövr. Monoqom ailənin yaradılması sivilizasiyanın ilk əlaməti kimi. 6. Patriarxal ailənin meydana gəlməsi kişilərin təkhökmranlığı kimi. Atalığın iki səviyyəsi (ictimai və bioloji) haqqında. Mənbə: (1;2;3;4;5)	2		
3	Mövzu. Ailə və uşaqlar. Gender probleminə müxtəlif elmlər sistemində yanaşmalar Plan: 1. Uşaqlara qarşı münasibətlər 2. Uşaqların hüquqları. 3. Ailə də qarşılıqlı münasibətlərin uşaqların tərbiyəsinə təsiri 4. Gendr sosiomədəni problem kimi. Dünya mədəniyyətində gender münasibətləri. 5. Psixologiyada cins kateqoriyası. Uşaq və böyük yaşlarında gender sosializasiyası. 6. Gender insan hüquqları sistemində. İqtisadi sahədə gender bərabərsizliyi Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
4	Mövzu. Ailədə tərbiyə işinin psixopedaqoji əsasları. Mədəni antropologiyada gender problemi Plan: 1. Ailədə psixopedaqoji vəzifələr. 2. Ailə tərbiyəsində "Adler modeli" haqqında. 3. Mədəni antropologiyada gender probleminə giriş. 4. "İlk insan"-androgen haqqında əsatir və təlimlərin mahiyyəti. N.A.Berdıyayevin kişilik və qadınlıq haqqında prinsipləri. 5. Qadın gender antropologiyasının tədqiqat obyektı kimi. 6. Müasir dövrdə gender antropologiyasının aktual problemləri. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
5	Mövzu. Məhəbbət mənəvi estetik bir hiss kimi və məhəbbətin növləri. Şərqdə və Avropada gender problemi Plan: 1. Məhəbbət estetik hiss kimi. 2. Kişi və qadın arasında məhəbbət. 3. Məhəbbət dostluqdur. 4. Antik dünyada kişi və qadın statusu. İslamaqədərki dövrdə ərəb qəbilələrində poliqomiya. Orta əsrlərdə müsəlman şərqində qadınların vəziyyəti. İslam dini mütəfəkkirlərindən Qazali "Şahlara məsləhət" kitabında qadın probleminə dair. 5. Qədim Afinada qadınların sosial statusu. Qadın vəziyyətinin dəyişməsi, nigaha yeni münasibət. Qədim Romada qadınların vəziyyəti və nigah –ailə münasibətləri.	2	2	

	6. Orta əsr Avropasında qadın həyatında ictimai, xüsusi sahələr. 7. İslahat dövründə gender münasibətləri və puritan etikasının onların inkişafına təsir xüsusiyyətləri. 8. Avropada XVII-XVIII-əslərdə əxlaqi-mənəvi və d. cinsi rol münasibətlərinin xüsusiyyətləri. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)			
6	Mövzu. Analığa psixoloji hazırlıq. Qədim və orta əsrlərdə Azərbaycanda gender problemi Plan. 1. Qadının özünü ana kimi qəbul etməsi 2. Ana olmağa hazırlaşan qadınlarda depressiya. 3. Analığa hazır olan və hazır olmayan qadınlar. 4. Azərbaycan tarixində gender məsələləri. Gender, gender münasibətləri, Matriarxatın, Ana hüququnun tədqiqi. 5. Amazonkalılar. Yunan incəsənətində amazonkalılar mövzusu. 6. Qadın müstəqilliyi ənənəsi. Tomris hökmdar qadın. Qadın Bibliyada. Qadın ilkin orta əsrlər dövründə. 7. Albaniyanın ilk hüquqi sənədlərində ailə nigah münasibətləri. Alban cəmiyyətində qadının rolu. 8. Qadın islam ənənələrində. Quran: islam dünyasında qadının sosial-hüquqi statusu. Müsəlman qadınları elmdə. 9. XII-XIII əsrlər Azərbaycan müsəlman və Alban xristian renesansı dövrüdür. XIII-əsrə türk köçəri qəbilələrində qadının rolu və yeri. 10. "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanında qadın-ana kultu. Azərbaycan qadınları XIV-XVIII-əslərdə. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
7	Mövzu. Kişi və qadın psixologiyası. Marifçilik və inqilab dövründə Azərbaycanda gender problemi Plan. 1. Şəxsiyyətin fərdiliyinin təşkili. 2. Qadın psixologiyası haqqında. 3. Kişi psixologiyası haqqında. 4. Ailədə yeni münasibətlər. Feminizmin ilk təzahür forması. Sosial qadın statusunun artması. 5. İctimai-siyasi həyatda qadının iştirakı. Azərbaycan Demokratik Respublikası və qadının sosial-hüquqi statusu. 6. Azərbaycan qadını Sovet dövründə. Qadın postsovet Azərbaycanında. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
8	Mövzu. Gənc ailənin psixologiyası. Müasir Azərbaycanın sosial iqtisadi həyatında gender problemi Plan. 1. Gənc ailə dedikdə nə başa düşürsən. 2. Gənc ailənin adaptasiya və integrasiyası. 3. Ailədə səbr və güzəştə getmənin rolu. 4. AR sosial həyatında gender problemləri. Azərbaycanın iqtisadiyyatının gender inkişaf aspektləri. 5. AR əhəlisinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsində gender problemləri. 6. Gender və Azərbaycan əhəlisinin təhsil səviyyəsinin yüksəlməsi. 7. AR müxtəlif təsərrüfat sahələrində qadınların iştirakı. 8. AR əhəli məşğulluğunda gender fərqləri. 9. AR əhəli arasında qeyri-məşğulluq və işsizlik gender problemləri 10. Əhəlinin məşğulluğunda gender disbalansının aradan qaldırılması üçün şəraitin yaradılması. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
9	Mövzu. Nikahda uyğunluq və psixoloji uyuma. Gender probleminin psixoloji aspektləri Plan: 1. Kişi və qadın arasındakı münasibətlərin istiqamətləri. 2. "İdeal Nikah" haqqında məlumat. 3. Nikah müqaviləsinin bağlanması haqqına. 4. Psixologiyada cins kateqoriyası. Cinsdən asılı olaraq davranışın təbəqələşməsi. Gender rolu və sistemi. 5. Fərdlərin gender şüuru. Sosial və mədəni stereotiplər. Konformizm. İnternalizasiya. Eyniləşdirmə. Differensial güclənmə və differensial modelləşmə. 6. Psixozanalizdə şəxsiyyətin strukturu. Super Egonun iki sistemi. 7. Edip mərhələsi. Elektra kompleksi. Latent dövründə qızların yaşadıkları ilkin münasibətlər. Yeniyetməlik dövründə cins – rol eyniliyi. 8. Fransız psixozanalitik Can Lakanın gender nəzəriyyəsinin inkişafında rolu. Lakanın "maskarad" anlayışı. Lusi İriqaren feminist nəzəri fikrinin yaradıcısı kimi. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
10	Mövzu. Uşaq və yeniyetmələrin cinsi tərbiyəsi. Gender probleminə neofreydist yanaşma Plan: 1. Cinsi tərbiyəni başqa tərbiyə formaları kimi nə vaxtdan başlamalıdır. 2. Yeniyetmə oğlan və qızların dostluğu haqqında. 3. Z.Freyd cinsi rüyalar haqqında, baxışları haqqında.	2		

	4. K.Q.Yunqun analitik psixologiyasında şəxsiyyətin strukturu. Yunqun təsvirində çoxsaylı arxetipləri. 5. Anima və Animus onların komponentləri. Yunq üçün Anima və Animus şüurri və qeyri-iradi xüsusiyyətləri. 6. Karen Horni qadın psixologiyasının banisi kimi. Horninin maskulinsivilizasiyası haqqında. 7. Horni sosial yaxud mədəni şəraitdən asılı olaraq qadınlarda müşahidə olunan bəzi davranış formaları haqqında. 8. Psixoanalitik nəzəriyyəyə əsasən mazoxizmin spesefik qadın əsası haqqında. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)			
11	Mövzu. Ailədə şəxsiyyətlərarası münasibətlər. Uşaqların və gənclərin sosializasiyası prosesində gender problemi Plan: 1. Hər bir cəmiyyətdə uşaqlar xüsusi qayğı obyektı kimi. 2. Uşaqlarla qəddar rəftar edilməsinin əsas səbəbləri. 3. Depressiya şəraitdə böyüyən uşaqlar. 4. Uşaqlarda cinsi eyniliyin formalaşması. Valideynlərin gender sosializasiyasına təsiri. 5. Uşaqların cins-rol davranış modelini öyrənmə yolları. Yeniyetmələrdə özünüqյıymətləndirmənin yaş qrupları. 6. Uşaq ədəbiyyatı, oyuncaqlar, kütləvi informasiya vasitələri, məktəb və müəllimlər koqnitiv inkişafın əsas başlanğıcı kimi. 7. Uşağın "təbiətə eksperiment aparmaq imkanı". Uşağın ziddiyyətli və təsdiq olunmamış təcrübəyə reaksiya verərkən istifadə etdiyi strategiyalar. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
12	Mövzu. Ailə konfliktləri və onların tipləri. Konfliktologiyada gender problemi Plan: 1. Sosial psixologiyada "konflikt" anlayışı haqqında. 2. Ailənin psixoloji iqlimi. 3. Ailə həyatının böhranları. 4. Konfliktologiya: Yaranmasının nəzəri və sosial-tarixi zəminləri, gender aspektləri. 5. Konfliktologiyanın başlıca məqsədi. 6. Gender münaqişələrinin səbəbləri və onların meydana gəlməsinin mənbələri. 7. Müxtəlif əsaslara görə münaqişələrin təsnifatı. 8. Münaqişələrdə şəxsiyyətin davranışının əsas gender modelləri. 9. Şəxsiyyət ictimai münasibətlərin subyektı və obyektı kimi. 10. Münaqişə vəziyyətində şəxsiyyətin davranışının üç modeli haqqında. 11. Ailə münasibətlərinin gender problemləri. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
13	Mövzu. Ailədə rol-cins davranışı və onun pozulmasının nəticələri. Bədii ədəbiyyatda və incəsənətdə gender problemi Plan: 1. Ailə sosial təsisat kimi rol nəzəriyyəsində yeri. 2. Konvensional və şəxsiyyətlərarası rollar. 3. Ailədə rollar sistemi. 4. K.Kripatrik rol-cins davranışı haqqında. 5. Gender anlayışı. Bədii ədəbiyyatda və incəsənətdə onun rolu. 6. İbtidai cəmiyyətin incəsənətində Cins-rol münasibətləri. 7. Antik cəmiyyətdə və orta əsr incəsənətində kişi və qadınlar. 8. İntibah dövrünün incəsənətində cinslərin qarşılıqlı əlaqələri. 9. Ən yeni dövr incəsənətində gender münasibətləri. Z.Freyd psixoanalizinin incəsənətdə rolu. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
14	Mövzu. Boşanma ailə münasibətlərinin pozulmasının nəticəsi kimi. Gender probleminin hüquqi aspektləri Plan: 1. Boşanma evli cütüklər ailə ilə bağlı qanunlara son qoyulması haqqında. 2. Boşanma problemi müasir ailədə qarşılıqlı münasibətin pozulması kimi. 3. Xəyanətə əxlaqsızlıq kimi baxmaq olarmı. 4. Genderologiyanın elm kimi anlayışı. Milli beynəlxalq hüquqi aktlarda qadın hüquqları. 5. Feminist hüquqşünaslığı haqqında ümumi anlayış. 6. Ənənə və hüquqda gender. Genderin hüquqi genezisi. 7. Genderdə ailə müdafiəsi məsələləri. Ailənin sosial və hüquqi təyini. Ər-arvad arasında əmlak münasibətləri və bərabərlik problemləri. 8. Genderdə zorakılıq nəzəriyyəsi. Zorakılığın növləri. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
15	Mövzu. Ailədə uşaqlara qarşı zorakılıq psixi travma mənbəyidir. Gender- sosial psixoloji problem kimi Plan: 1. Hər bir cəmiyyətdə uşaqlar xüsusi qayğı obyektı kimi. 2. Uşaqlarla qəddar rəftar edilməsinin əsas səbəbləri. 3. Depressiya şəraitdə böyüyən uşaqlar. 4. Gender tədqiqatlarının nəzəri və metodoloji problemləri. Gender mürəkkəb sosial və mədəni quruluş kimi. 5. Gender tədqiqatlarının "qadın" tədqiqatları ilə əlaqəsi. Tədqiqatların əsas	2	1	

	metodları.			
6.	Feminizm haqqında məlumat. Feministlərin məqsədi. Liberal feminizm. Sosial feminizm. Radikal feminizm.			
7.	Gender differensiasiyası və sosializasiyası. Gender stereotipləri və onların qrupları haqqında.			
	Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)			
	Cəmi:45 saat	30s.	15s.	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Ailə psixologiyasının tətbiqi sahələrinin araşdırılması

- Psixologiyanın müxtəlif sahələrinin, xüsusilə ailə problemlərinin Gender məsələləri prizmasından araşdırılması və yeni fənnin tədrisi üzrə kurs layihələrinin hazırlanması; ailənin psixoloji əsasları;
- ailənin funksiyaları və tipləri, ailədə uşaqların cinsi tərbiyəsinin öyrənilməsi,
- gənclərin ailə həyatına psixoloji hazırlığına dair maarifləndirmənin üsul və formalarını

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- Ailənin soesifik mərhələlərini öyrənəcək;
- Gender anlayışını cinslərarasındakı və cinslərdaxili münasibətlərin kompleksi kimi öyrənəcək;
- İki insanın cəmiyyətində cins kateqoriyası və cinslərarası münasibətləri mədəniyyətin tarixdən əvvəlki pillələrdə araşdıracaq;
- Cinsi tərbiyənin başqa tərbiyə formaları kimi vacibliyini öyrənəcək;
- Azərbaycan tarixində gender məsələlərini, Gender və gender münasibətlərini araşdıracaq;
- Ailədə yeni münasibətlərin - Feminizmin ilk təzahür formasını və sosial qadın statusunun artması məsələlərini araşdıracaq;
- Konfliktologiya: Yaranmasının nəzəri və sosial-tarixi zəminləri, gender aspektləri. 5. Konfliktologiyanın başlıca məqsədi öyrəniləcək;
- Gender münaqişələrinin səbəbləri və onların meydana gəlməsinin mənbələri tədqiq ediləcək;
- Boşanma problemi müasir ailədə qarşılıqlı münasibətin pozulması kimi öyrənəcək;
- Genderologiyaya elm kimi öyrənəcək. Milli beynəlxalq hüquqi aktlarda qadın hüquqları ilə tanış olacaqlar.

XIII. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Ailə psixologiyasının predmeti və vəzifələri.
2. Ailənin soesifik mərhələləri.
3. Ailə psixologiyasının tədqiqat metodları.
4. Gender haqqında anlayış. Gender probleminin obyekt və predmeti.
5. Gender termininin yaranması zəruriyyəti və mənası.
6. Cins insanın anatomik bioloji xüsusiyyətlərindən biri kimi.
7. Gender anlayışı cinslərarasındakı və cinslərdaxili münasibətlərin kompleksi kimi.
8. Ər və arvadın hüquq bərabərliyi.
9. Ailənin xoşbəxtlik formulu.
10. Ailədə tərbiyə işinin psixologiyası.
11. Ana hüququnun artması. Patriarxal dövr. Monoqom ailənin yaradılması sivilizasiyanın ilk əlaməti kimi.
12. Patriarxal ailənin meydana gəlməsi kişilərin təkhökmranlığı kimi. Atalığın iki səviyyəsi (ictimai və bioloji) haqqında.
13. Uşaqlara qarşı münasibətlər. Uşaqların hüquqları
14. Ailə də qarşılıqlı münasibətlərin uşaqların tərbiyəsinə təsiri
15. Gender sosiomədəni problem kimi. Dünya mədəniyyətində gender münasibətləri.
16. Psixologiyada cins kateqoriyası. Uşaq və böyük yaşlarında gender sosializasiyası.
17. Gender insan hüquqları sistemində. İqtisadi sahədə gender bərabərsizliyi
18. Ailədə psixopedaqoji vəzifələr. Ailə tərbiyəsində "Adler modeli" haqqında.
19. Mədəni antropologiyada gender probleminə giriş.
20. Qadın gender antropologiyasının tədqiqat obyekt kimi.
21. Müasir dövrdə gender antropologiyasının aktual problemləri. Məhəbbət estetik hiss kimi.
22. Antik dünyada kişi və qadın statusu. İslamaqədərki dövrdə ərəb qəbilələrində poliqomiya.
23. İslahat dövründə gender münasibətləri və puritan etikasının onların inkişafına təsir xüsusiyyətləri.
24. Avropada XVII-XVIII-əslərdə əxlaqi-mənəvi və d. cinsi rol münasibətlərinin xüsusiyyətləri.
25. Qadının özünü ana kimi qəbul etməsi
26. Ana olmağa hazırlaşan qadınlarda depressiya. Analığa hazır olan və hazır olmayan qadınlar.
27. Azərbaycan tarixində gender məsələləri, gender münasibətləri, Patriarxatın, Ana hüququnun tədqiqi
28. Qadın müstəqilliyi ənənəsi. Tomris hökmdar qadın. Qadın Bibliyada. Qadın ilkin orta əsrlər dövründə.
29. Albaniyanın ilk hüquqi sənədlərində ailə nığah münasibətləri. Alban cəmiyyətində qadının rolu.
30. XII-XIII əsrlər Azərbaycan müsəlman və Alban xristian renesansı dövrüdür. XIII-əsrə türk köçəri qəbilələrində qadının rolu və yeri.
31. Qadın və kişi psixologiyası haqqında.
32. Ailədə yeni münasibətlər. Feminizmin ilk təzahür forması. Sosial qadın statusunun artması.
33. İctimai-siyasi həyatda qadının iştirakı. Azərbaycan Demokratik Respublikası və qadının sosial-hüquqi statusu.
34. Gənc ailənin adaptasiya və inteqrasiyası. Ailədə səbr və güzəştə getmənin rolu.
35. Kişi və qadın arasındakı münasibətlərin istiqamətləri.
36. "İdeal Nikah" haqqında məlumat. Nikah müqaviləsinin bağlanması haqqında.
37. Psixologiyada cins kateqoriyası. Cinsdən asılı olaraq davranışın təbəqələşməsi. Gender rolu və sistemi.
38. Fərdlərin gender şüuru. Sosial və mədəni stereotiplər. Konformizm. İnternalizasiya. Eyniləşdirmə.
39. Differensial güclənmə və differensial modeləşmə.
40. Uşaqlarla qəddar rəftar edilməsinin əsas səbəbləri. Depressiya şəraitdə böyüyən uşaqlar.
41. Uşaqlarda cinsi eyniliyin formalaşması. Valideynlərin gender sosializasiyasına təsiri.
42. Ənənə və hüquqda gender. Genderin hüquqi genezisi.

43. Gender tədqiqatlarının nəzəri və metodoloji problemləri. Gender mürəkkəb sosial və mədəni quruluş kimi.
44. Gender tədqiqatlarının "qadın" tədqiqatları ilə əlaqəsi. Tədqiqatların əsas metodları.
45. Gender differensiasiyası və sosializasiyası. Gender stereotipləri və onların qrupları haqqında.

XIV. Kollektiv sualları:

I kollektiv sualları

1. Ailə psixologiyasının predmeti və vəzifələri.
2. Ailənin soesifik mərhələləri.
3. Ailə psixologiyasının tədqiqat metodları.
4. Gender haqqında anlayış. Gender probleminin obyekt və predmeti.
5. Gender termininin yaranması zəruriyyəti və mənası.
6. Cins insanın anatomik bioloji xüsusiyyətlərindən biri kimi.
7. Gender anlayışı cinslərarasındakı və cinslərdaxili münasibətlərin kompleksi kimi.
8. Ər və arvadın hüquq bərabərliyi.
9. Ailənin xoşbəxtlik formulu.
10. Ailədə tərbiyə işinin psixologiyası.

II kollektiv sualları

1. Ana hüququnun artması. Matriarxal dövr. Monoqom ailənin yaradılması sivilizasiyanın ilk əlaməti kimi.
2. Patriarxal ailənin meydana gəlməsi kişilərin təkhökmranlığı kimi. Atalığın iki səviyyəsi (ictimai və bioloji) haqqında.
3. Uşaqlara qarşı münasibətlər. Uşaqların hüquqları
4. Ailə də qarşılıqlı münasibətlərin uşaqların tərbiyəsinə təsiri
5. Gender sosiomədəni problem kimi. Dünya mədəniyyətində gender münasibətləri.
6. Psixologiyada cins kateqoriyası. Uşaq və böyük yaşlarında gender sosializasiyası.
7. Gender insan hüquqları sistemində. İqtisadi sahədə gender bərabərsizliyi
8. Ailədə psixopedaqoji vəzifələr.
9. Ailə tərbiyəsində "Adler modeli" haqqında.
10. Mədəni antropologiyada gender probleminə giriş

Ailə və gender psixologiyası fənninin sillabusu 050118-"Təhsildə sosial-psixoloji xidmət" ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

dos. L.Ə. Verdiyeva

Kafedra müdiri:

dos. A.X. Əliyev